

"Matteuspassionen" av Bach på Folkoperan

Katarina Henryson med ungdomskörerna Adolf Fredrik kyrkas ungdomskör och Hägerstens ungdomskör. På Folkoperan i regi av Joshua Sofaer. Fotograf/copyright: Markus Gårder

Efter den gigantiska succén med Orffs Carmina Burana satsar nu Folkoperan i Stockholm på ytterligare ett musikaliskt verk som ursprungligen inte var gjort för att spelas upp på en scen - nämligen Bachs Matteuspassion. Orff gjorde sin musik för konsertsalen, Bach sin för att framföras i kyrkan. Men på Folkoperan vill man minska den religiösa berättelsen om Jesu sista dagar och i stället berätta om människans egen skuld, glädje och frid. I går kväll var det premiär och Per Feltzin kan berätta om de lyckades...

Efter den gigantiska, och fortfarande pågående succén med Orffs Carmina Burana satsar nu Folkoperan i Stockholm på ytterligare ett musikaliskt verk som inte var gjort för att spelas upp på en scen – nämligen Bachs Matteuspassion. Orffs musik har mest spelats i konsertsalar trots att det ursprungligen är en scenisk kantat och Bach skrev sin musik för att framföras i kyrkan. Men på Folkoperan vill man reducera den religiösa berättelsen om Jesu sista dagar till att i stället berätta om människans egen skuld, glädje och frid. Lyckades de?

Det gjorde de - det är rent märkvärdigt hur Folkoperan återigen tar något som inte behöver gestaltas och ändå skickligt, begripligt, personligt - faktiskt privat - berättar något om oss och dem på scenen. Bach skrev ju Matteuspassionen på tyska för att han ville att folket i kyrkbänkarna skulle förstå att det gällde dem. På samma sätt har den brittiske regissören Joshua Sofaer fört det närmare oss genom att låta några av de medverkande få berätta inför en kamera om viktiga tillfällen i deras liv.

Verkligt viktiga. Allt från svek mot ens eget barn till en födsel, en mycket efterlängtd sådan..... som vi också får se delar av innan Janna Vettergren sjunger.

Alla finns på en trappstegsformad scen hela tiden. I mitten finns orkestern Rebaroque. Därutöver kvintetten The Real Group, fyra solister och två ungdomskörer. Alla har vanliga kläder - så jag känner inte bara igen delar av deras berättelser, utan också de olika personerna.

Här finns en som jag först tror är en ljudtekniker här på radion, en annan liknar Pernilla August, en tredje var faktiskt med i radiokören och honom har jag talat med i gymmet på radion, en fjärde har samma frisyra som min stora tonårskärlek, hon som dog i cancer, en femte liknar en av min svärsöner och dirigenten Maria Lindal har jag pratat kort med eftersom hon också gör radio. Alla är där - kända och okända - så känns det.

Musikaliskt bygger hela tolkningen på ett gemensamt gruppmusicerande - närmast folkmusikaliskt, som om det skapades i stunden. Samma sak med det som är omarrangerat för The Real Group - det är helt naturligt när Bach i en del bara framförs av röst och piano. Helheten.... - ja, det är en mycket fin närhet till klang, rytm, sång och berättelse, men man har fått offra lite av precisionen här och var. Men - inte mig emot.

Per Feltzin
per.feltzin@sverigesradio.se

Fakta om Folkoperaproduktionen: Musik: Johann Sebastian Bach Regi: Joshua Sofaer. Svensk text: Magnus Lindman Musikalisk ledning: Maria Lindal Kormästare: Christoffer Holgersson Ljus: Bengt Gomér
Solister: Lars Arvidsson, Hannah Holgersson, Conny Thimander, Janna Vettergren och The Real Group: Anders Edenroth, Katarina Henryson, Anders Jalkeus, Emma Nilsson, Morten Vinther.
Orkester: Rebaroque. Körer: Adolf Fredriks kyrkas ungdomskör och Hägerstens ungdomskör.